

Združenie domových samospráv (EIA/SEA)

Od: Združenie domových samospráv (EIA/SEA) <eia@samospravydomov.org>
Odoslané: sobota, 30. októbra 2021 9:47
Komu: oszp.le@minv.sk
Predmet: OU-LE-OSZP-2021/001203-020 (EIA: Hnedá priemyselná zóna Levoča - Juh, rozšírenie funkčného využitia)

Odvolanie voči rozhodnutiu Okresného úradu Levoča zo zisťovacieho konania č. OU-LE-OSZP-2021/001203-020

Voči rozhodnutiu Okresného úradu Levoča zo zisťovacieho konania č. OU-LE-OSZP-2021/001203-020/HE zo dňa 29.10.2021 sa odvolávame, nakoľko sa domnievame o jeho nezákonnosti z nasledovných dôvodov:

- a) Podľa §17 ods.1 zákona o životnom prostredí č.17/1992 Zb. „Každý je povinný, predovšetkým opatreniami priamo pri zdroji, prechádzať znečisťovaniu alebo poškodzovaniu životného prostredia a minimalizovať nepriaznivé dôsledky svojej činnosti na životné prostredie.“; citované ustanovenie ukladá právnu povinnosť identifikácie a realizácie zmierňujúcich opatrení priamo navrhovateľovi.

Podľa §2 písm.d zákona EIA č.24/2006 Z.z. „Účelom zákona je najmä určiť opatrenia, ktoré zabránia znečisťovaniu životného prostredia, zmiernia znečisťovanie životného prostredia alebo zabránia poškodzovaniu životného prostredia“; podľa §29 ods.13 zákona EIA č.24/2006 Z.z. „Ak ide o rozhodnutie, v ktorom sa určilo, že navrhovaná činnosť alebo jej zmena nepodlieha posudzovaniu podľa tohto zákona, výroková časť rozhodnutia obsahuje aj podmienky, ktoré eliminujú alebo zmierňujú vplyv na životné prostredie.“; citované ustanovenia ukladajú právnu povinnosť určiť konkrétne zmierňujúce opatrenia navrhovateľovi.

Napadnuté rozhodnutie neobsahuje žiadne konkrétne zmierňujúce opatrenia, obsahuje iba uvedenie všeobecných právnych povinností, ktoré vyplývajú z iných právnych predpisov; takto formulované podmienky rozhodnutia nespĺňajú kvalifikačné znaky zmierňujúcich opatrení v zmysle citovaných právnych predpisov ani nenapĺňajú cieľ a účel citovaných právnych predpisov a tak aj napadnuté rozhodnutie je v tomto smere nezákonným.

Podmienky vo výroku rozhodnutia majú charakter námietok a pripomienok, ktorými sa má zaoberať stavebný úrad v územnom resp. stavebnom konaní; podmienky rozhodnutia EIA však majú byť environmentálne opatrenia zmierňujúce vplyvy na životné prostredie.

- b) Výrok rozhodnutia musí byť jednoznačný, zrozumiteľný, určitý a vykonateľný; to podmienky napadnutého rozhodnutia nespĺňajú a preto je napadnuté rozhodnutie nezákonné aj pre nedodržanie všeobecných pravidiel týkajúcich sa výroku rozhodnutia v zmysle §46 Správneho poriadku.
- c) Podmienky rozhodnutia navyše preukazujú, že neboli identifikované a vyhodnotené všetky vplyvy na životné prostredie a to vrátane tých základných ako je napr. vplyv na vody – nie je vyriešené pripojenie na ČOV a kanalizačnú sieť – rozhodnutie predpokladá, že pripojenie nebude možné zrealizovať. Úrad teda rozhodol v rozpore so zásadou materiálnej pravdy podľa §32 ods.1 Správneho poriadku, t.j. si neustálil skutkový stav na základe ktorého rozhodoval. Absurdnosťou potom je už upozornenie, ktoré nasleduje za podmienkami, že ak vplyvy budú väčšie, je potrebné zabezpečiť zmierňujúce opatrenia. Pritom malo byť predmetom rozhodnutia identifikovať tieto vplyvy a určiť zmierňujúce opatrenia.

V časti odôvodnenia, kde sa úrad vyjadruje k našim pripomienkam úrad konštatuje, že navrhovateľ nepozná vplyvy na životné prostredie (vraj z objektívnych príčin bez ich bližšej špecifikácie) ale súčasne úrad sebavedomo tvrdí, že zámer vplyv na životné prostredie nebude mať žiadny. Celkovo sa javí, že úrad len okopíroval vyjadrenia mesta Levoča bez toho aby skúmal a vysvetlil ich logickosť a opodstatnenosť.

Zvláštne vyznievajú aj tvrdenia mesta, že zámer nepredpokladá žiadnu stavebnú činnosť, žiadne vplyvy, nebude mať žiadne dopady. Takéto vyjadrenia znejú neuveriteľne najmä pri hutníckom priemysle, o ktorý by

chcelo mesto prevádzku priemyselného parku rozšíriť. Je však potrebné konštatovať, že naše pripomienky neboli ku stavebnej činnosti, ale k predmetnému zámeru. Je však len ťažko predstaviteľné, že sa zámer bude realizovať mimo akejkolvek stavby...

Túto zjavnú nelogickosť vysvetľuje samo mesto – predmetom zámeru nie je žiadna stavebná činnosť, lebo všetky stavby ako aj technická infraštruktúra je zrealizovaná – nie je nám jasné, ako mohla byť (aj s ohľadom na §38 ods.3 zákona EIA) už zrealizovaná priemyselná zóna bez posúdenia vplyvov.

Je zjavné, že mesto Levoča si nespĺnilo povinnosti vyplývajúce z §17 a §18 zákona o životnom prostredí č.17/1992 Zb. (povinnosť poznať dopady svojej činnosti a realizovať zmierňujúce opatrenia) a teraz sa snaží dosiahnuť administratívne rozhodnutie, ktoré ho od týchto povinností oprostí – ide o de facto nelegitímnu snahu o zbavenie sa environmentálnej zodpovednosti za dopady na životné prostredie a ako také je v rozpore nielen s účelom a cieľmi zákona o životnom prostredí ale aj v rozpore s účelmi a cieľmi zákona EIA. Javí sa, že okresný úrad chcel „pomôcť“ pri vyhnutí sa environmentálnej zodpovednosti; s tým nie je možné súhlasiť.

- d) Nemožno sa stotožniť ani s názorom úradu, že ZDS nezaslalo žiadne opodstatnené pripomienky – vraj sme zaslali len konštatovania a poučovanie – presne tak, opodstatnené pripomienky mali aj formu konštatovania a niekedy aj „poučovania“. Nie je zrejmé, ako úrad dospel k názoru, že sa v takomto prípade nejedná o opodstatnené pripomienky resp. čo úrad myslí pod opodstatnenou pripomienkou, aké má mať formálne a obsahové náležitosti, keď zákona žiadne kritériá v tomto smere nekladie. Jedná sa teda o svojvôľu úradníka.
- e) Úrad v súvislosti s podmienkami rozhodnutia uvádza, že *„Dotknutá verejnosť nemá právo rozhodovať o tom, ako má správny orgán v konaní postupovať, vzhľadom k tomu, že nedeklaruje žiadnu odbornosť a za rozhodovanie nenesie ani žiadnu zodpovednosť.“* Zákon nekladie žiadne požiadavky na odbornosť (tie kladie len na spracovateľa zámeru a na úradníka); zodpovednosť za úradnú činnosť má v zmysle zákona č.514/2003 Z.z. štát. Nie je zrejmé, prečo úrad v rozpore so zákonom požaduje od verejnosti náležitosti, ktoré zákon od verejnosti nepožaduje alebo ich pripisuje výlučne štátu.

Uvedený výklad je priamo v rozpore s čl.3 Aarhuského dohovoru, ktorý sa transponoval do zákona EIA a úrad má povinnosť aplikovať tzv. eurokonformný výklad zákona. Konkrétne podľa čl.6 ods.4 Aarhuského dohovoru má verejnosť právo spolurozhodovať o výsledku rozhodovacej činnosti, čo je primerane transponované do znenia §29 ods.3 zákona EIA, ktorý prikazuje úradu aby rozhodoval so zohľadnením stanovísk dotknutej verejnosti. Úrad teda priamo porušil uvedené ustanovenia zákona a zároveň rozhodoval s umyslom uprieť verejnosti jej základná práva v procese EIA a to je spolurozhodovať o projekte, ktorý je predmetom procesu EIA; tým boli porušené aj ustanovenia §3 ods.2 Správneho poriadku.

- f) Neboli vykonané konzultácie podľa §63 zákona EIA, hoci má na ne verejnosť právny nárok. Výklad a uplatňovanie §63 zákona EIA je v rozpore s novelou smernice o EIA č.2014/52/EÚ (https://www.enviroportal.sk/uploads/files/EIA_SEA/Novela-smernice-201192EU-.pdf) v bodoch 23, 29, 34 preambuly a teda úrad vykladal v tomto ohľade §63 zákona EIA v rozpore s účelom a cieľom Smernice o EIA. V dôsledku čl.7 ods.2 Ústavy SR je Smernica o EIA súčasťou vnútroštátneho práva s vyššou právnou silou ako vnútroštátne právo a preto výklad a uplatňovanie zákona musia vždy byť v súlade s účelom a cieľmi a textom platnej Smernice o EIA. V danom prípade úrad účelovo a šikanózne vykladal a uplatnil §63 zákona EIA tak, aby konzultácie neboli vykonané, teda, aby verejnosť nemohla získať potrebné informácie, nemohla priamo vysvetliť svoje stanovisko a postoje a nemohla priamo odborne diskutovať s navrhovateľom; teda tak, aby verejnosť v rozpore s §3 ods.2 Správneho poriadku nemohla účinne obhajovať svoje práva a záujmy.

Konzultácie neboli vykonané ani v písomnej forme, nakoľko dňa 25.10.2021 sme úradu doručili písomnú konzultáciu podľa §65g zákona EIA; touto skutočnosťou sa rozhodnutie vôbec nezaobrá a nerieši odborné environmentálne problémy v nej uvedené.

Nie je pravdou, že konzultácie vykonávané medzi navrhovateľom a ZDS sú len ich súkromnou záležitosťou. Smernica o EIA definuje konzultáciu v čl.6 pričom jej charakter podľa smernice nie je úradný úkon v akomkoľvek administratívnom či úradnom konaní ale výlučne sa ním rozumie súčinnosť navrhovateľa

s verejnosťou smerujúca k odbornej diskusii o pripravovanom projekte a o participácii s verejnosťou ktorou sa jej umožní vplývať na výsledok projektu. Z rozhodnutia je zjavné, že úrad nechápe význam a účel verejnosti ako ani konzultácií a preto nemohlo v konaní zákonným spôsobom rozhodnúť.

- g) V tejto súvislosti je potrebné aj konštatovať teoretický význam účasti verejnosti v procesoch EIA z hľadiska budovania právneho štátu od V. Knappa, na ktorého sa odvoláva česká aj slovenská judikatúra Najvyššieho súdu SR ako aj komentár k Správne súdne poriadku v časti venujúcej sa ekologickej verejnosti: „*Za prvé špecifikum ekologických spolků lze dle našeho názoru považovat smysl a účel účasti veřejnosti, respektive environmentálních organizací v procesech práva životního prostředí, kterou lze ilustrovat ve srovnání s jinými výše naznačenými případy aplikace zásady zákazu zneužití práva. V případě zneužití práva rámci práva daňového daňový subjekt zpravidla usiluje o získání určité daňové výhody, jak již bylo uvedeno. Jinak řečeno, daňový subjekt přirozeně sleduje svůj soukromý ekonomický zájem, vůči kterému stojí v opozici veřejný zájem státu na právně korektním výběru daní. Obdobná a snad ještě zřetelnější je situace v případě zneužití procesních práv v případě přestupkového řízení, kdy vůči sobě opět stojí soukromý zájem na neuložení trestu a na druhé straně veřejný zájem na potrestání pachatele přestupku. Subjektem, který zneužívá svých práv, je v těchto případech tedy zjednodušeně řečeno uplatňován určitý a zpravidla poměrně zjevný soukromý zájem stojící v opozici k určitému zájmu veřejnému. V případě účasti veřejnosti v procesech práva životního prostředí to však zcela neplatí. Určitá část této veřejnosti jako tzv. dotčená veřejnost sice v příslušných rozhodovacích procesech hájí svůj soukromý zájem zpravidla související s jejími vlastnickými právy k nemovitostem. Úloha environmentálních organizací je však odlišná, respektive sama je pojena s ochranou veřejného zájmu. Například v již citovaném rozsudku Nejvyššího správního soudu je konstatováno, že smyslem a účelem účasti environmentálních občanských sdružení (spolků) je, „aby kvalifikovaně, tj. odbornými argumenty z oblasti ochrany životního prostředí, urbanismu apod., hájila dotčené (veřejné) zájmy ochrany přírody a krajiny v konkurenci jiných veřejných zájmů a zájmů soukromých.“ V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud o environmentálních občanských sdruženích, respektive spolcích, současně hovoří jakožto o „advokátech“ veřejného zájmu na ochraně životního prostředí. Jinak řečeno, veřejný zájem na ochraně životního prostředí nereprezentují pouze příslušné orgány státní správy z titulu své působnosti, ale také veřejnost, zejména právě environmentální organizace. Uvedené pochopitelně souvisí také s širším kontextem účasti veřejnosti jako projevu participace veřejnosti na rozhodování o věcech týkajících se životního prostředí či ještě obecněji občanské společnosti.“*

ZDS je tak občianskou environmentálnou inštitúciou, ktorá presadzuje verejné záujmy životného prostredia a tieto neboli dostatočne hájené či už prístupom úradu alebo jeho procesným postupom: nedostatočná súčinnosť so ZDS, nevykonanie všetkých procesných úkonov – prístup k všetkým relevantným informáciám o životnom prostredí, nevykonanie konzultácií. Formálnym nedostatkom odôvodnenia rozhodnutia je tak vysporiadanie sa s návrhmi ZDS na určenie zmierňujúcich opatrení podľa §20a zákona EIA.

Podľa judikatúry Najvyššieho súdu SR č. nemá verejnosť právny nárok na akceptáciu všetkých nimi požadovaných opatrení; verejnosť však má právny nárok na to, aby úrad dôsledne uplatňoval osobitné hmotnoprávne právne predpisy zaoberajúce sa životným prostredím a jeho zložkami (§3 ods.1 Správneho poriadku) a má právny nárok na to, aby úrad uložil také podmienky rozhodnutia, ktorými sa stanovia podmienky síce odlišne od návrhov verejnosti ale preukázateľne sa nimi dosiahne porovnateľná alebo lepšia ochrana a tvorba životného prostredia (§29 ods.3 v súbehu s §29 ods.13 zákona EIA).

Úrad uplatňoval výklad zákona, ktorý nebol v eurokonformný, t.j. nebol v súlade s Aarhuským dohovorom, resp. zákon uplatňoval tak, že ustanovenia Aarhuského dohovoru neboli dodržané (čl.3 ods.2 až 4; čl.4 celý; čl.5 celý; čl.6 celý; Smernica EÚ o EIA v časti konzultácií s verejnosťou).

Máme za to, že slovenské štátne orgány uprednostňujú ekonomické záujmy žiadateľov nad ekologickými záujmami verejnosti, čo sa prejavuje ako v procesnej rovine tak aj v rovine prístupu, kedy ekologické spolky sú vnímané ako negatívny element, resp. štátnymi orgánmi sú takto vykresľované čo má za dôsledok neochotu štátu a jeho orgánov uznať konkrétne spolky (menovite ZDS) za občianske inštitúcie konajúce vo verejnom záujme životného prostredia a s nimi tak aj jednáť. Už toto samo o sebe je v rozpore s uvedenými ustanoveniami Aarhuského dohovoru, ktorými je SR priamo viazaná pričom z ustálenej judikatúry NS SR vyplýva aplikačná prednosť Aarhuského dohovoru. Táto neochota sa prejavuje v nesprávnom uplatňovaní procesu s cieľom nepriznať ZDS postavenie občianskej inštitúcie konajúcej vo verejnom záujme ochrany

životného prostredia a svojimi rozhodnutiami neposkytnúť právnu ochranu verejným záujmom presadzovaným ZDS.

Úrad sa k tomuto priznal, že postupoval tak, aby verejnosť si nemohla reálne uplatniť svoje práva tak, aby mali reálny priemet do realizačnej časti a výsledku činnosti; iným slovom snahou úradu bolo, aby dotknutá verejnosť mala reálny vplyv na ďalší postup pri rozširovaní činnosti v priemyselnej zóne v Levoči.

Podľa §59 ods.1 Správneho poriadku odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu; ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené vady odstráni. Vzhľadom na konštatované pochybenia v predmetnom konaní žiadame, aby odvolací orgán napadnuté rozhodnutie zrušil podľa §59 ods.3 Správneho poriadku a vec vrátil na nové zisťovacie konanie. Toto odvolanie má podľa §55 ods.1 Správneho poriadku odkladný účinok.

- Toto vyjadrenie a spôsob ako ho úrad zohľadnil žiadame uviesť v rozhodnutí.
- S podkladmi rozhodnutia žiadame byť oboznámení pred samotným vydaním rozhodnutia a následne sa k nim podľa §33 ods.2 Správneho poriadku vyjadríme.
- Rozhodnutie ako aj ostatné písomnosti žiadame doručovať v zmysle §25a Správneho poriadku do elektronickej schránky nášho združenia na ústrednom portáli verejnej správy *slovensko.sk*; listiny v papierovej forme nezasilať.
- Toto podanie písomne potvrdíme podľa §19 ods.1 Správneho poriadku cestou elektronickej podateľne na ústrednom portáli verejnej správy *slovensko.sk*.

Informácia: Dávame do pozornosti blog predsedu ZDS <https://dennikn.sk/autor/marcelslavik/?ref=in>, v ktorom sa vyjadruje k aktuálnym spoločenským otázkam a činnosti ZDS.

S pozdravom,

--

Zdrúženie domových samospráv

Marcel Slávik, predseda

sídlo: Rovnianskova 14 | P.O.BOX 218 | 851 02 Bratislava

office: Námestie SNP 13/B | 841 01 Bratislava

+421 907 901 676

www.samospravydomov.org

www.climaterealityproject.com